

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 463

van **JAN VAN ESBROECK**

datum: 19 februari 2015

---

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Synergieën landbouw-natuur - Initiatieven

Het rondsturen van de PAS-brieven (Programmatische Aanpak Stikstof) in het najaar van 2014, en de daaruit voortvloeiende onrust bij bedrijfsvoerders van oranje en rode bedrijven, en in het verlengde bij de vakorganisaties, zette en zet de moeizaam opgebouwde relatie tussen landbouwers en natuurbeschermers onder druk.

Verscheidene landbouwers stelden goede contacten te hebben met natuurbeschermers en/of de juiste relatie gevonden te hebben met een nabijgelegen natuurgebied, en zien dit alles nu ondermijnd. Anderzijds krijgt de natuurbescherming de volle laag en wordt haar verregaande onverdraagzaamheid verweten. Nochtans vraagt ook de natuurvereniging duidelijke en voldoende compensaties en begeleiding van de getroffen bedrijven, naast een voldoende budget voor natuurherstel.

De blijvende onzekerheid bij landbouwers voedt het ongenoegen en de landbouwers leven met het gevoel dat deze problematiek volledig op hen afgewenteld wordt, in die mate dat ze door gebrek aan juiste informatie en communicatie hun frustratie koelen op natuurbeschermers.

1. Welke stappen ondernam de minister reeds om de gemoederen tussen beide belangengroepen te bedaren?
2. Welke stappen zal de minister ter zake nog ondernemen?
3. Welke financiële middelen werden en worden nog ingezet om beide belangengroepen juist te informeren?
4. Welk kanaal kreeg die middelen?
5. Aangezien de blijvende onrust bij boeren blijft aanhouden en velen nog steeds een gekleurde kijk op de zaken krijgen, is een evaluatie allicht op zijn plaats om na te gaan of de reeds gedane communicatieve inspanningen wel het nodige resultaat opleverden.

Hoe evalueert de minister de gedane informatieverstrekking aan beide belangengroepen? Waar liep het fout?

6. Nochtans vonden en vinden landbouwers en natuurbeschermers elkaar in het verleden, zoals in het 3 Mussenproject in de Handzamevallei. Deze positieve projecten worden echter onvoldoende bekendgemaakt.
Is de minister van mening dat de bruggen, geslagen tussen beide sectoren, actiever in the picture moeten komen? Zo ja, op welke manier wil de minister dit doen?
7. Kan de minister een overzicht geven van win-winprojecten tussen landbouwers en natuurbewegingen die met Vlaamse middelen worden ondersteund? Het betreft dus niet de vraag naar natuurprojecten met landbouwers die bijvoorbeeld subsidies krijgen door het systeem van beheersovereenkomsten. Mijn vraag peilt naar het actief samen denken en doen van landbouwers en natuurbeschermers (ANB en vzw's).

ANTWOORD

op vraag nr. 463 van 19 februari 2015

van **JAN VAN ESBROECK**

---

1. Het hele traject ter implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones is uitermate participatief opgesteld en uitgevoerd. Dat is de beste weg om tot een verbeterde verstandhouding te komen. Ook al blijft de sector zeer kritisch, het feit dat de landbouworganisaties onlangs beslist hebben deel te nemen aan het lokaal overleg dat opgezet wordt met als doel de instandhoudingsdoelen per speciale beschermingszone concreet toe te wijzen, is bemoedigend.
2. Ik blijf inzetten op overleg en dialoog op verschillende niveaus, gaande van het lokale niveau (de Overlegplatformen in elke speciale beschermingszone) tot het gewestelijke niveau binnen de nieuw ingestelde Gewestelijke Overleginstantie (IHD) en de Task Force PAS Middenveld. In deze fora zijn de natuur- en landbouwsector vertegenwoordigd. Daarnaast nemen de sectoren economie, jacht, landeigenaren en bos deel. Overheden overleggen mee in de lokale Overlegplatformen en op gewestelijk niveau in de Projectgroep (IHD) en in de Task Force PAS Administraties. Ook tijdens de structureel gekaderde overlegvergaderingen (2x/jaar) van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) met de landbouwsector wordt er informatie uitgewisseld en van gedachten gewisseld over onderwerpen, gevraagd door de landbouwsector.
3. Sedert 2009 wordt jaarlijks 220.000 euro aan subsidie gegeven aan 7 organisaties (Algemeen BoerenSyndicaat, Belgische BoerenBond, Natuurpunt, UNIZO, VOKA, Hubertus Vereniging Vlaanderen, Landelijk Vlaanderen) ter ondersteuning van de interne capaciteitsopbouw van deze organisaties en bevordering van het draagvlak voor het beleid rond de instandhoudingsdoelstellingen. Op deze manier worden kanalen opgezet om zelf naar hun achterban de informatiedoorstroom te verzekeren. De communicatiemiddelen binnen het ANB worden zoveel mogelijk georiënteerd richting Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de instandhoudingsdoelstellingen. De naturawebsite kostte 35.000 euro. De Vlaamse Overheid heeft ook een helpdesk PAS opgericht, met ruime bereikbaarheid. Deze helpdesk situeert zich in de schoot van de Vlaamse Infolijn en maakt gebruik van een in detail uitgewerkt escalatiekader, om er voor te zorgen dat mensen die een PAS-brief ontvingen, zo snel en zo goed mogelijk antwoorden krijgen op hun vragen. De intensiteit waarmee gebruik wordt gemaakt van de helpdesk is intussen afgenomen, maar de mogelijkheden voor doorschakeling via de Vlaamse Infolijn is nog steeds actief.
4. Zie antwoord op vraag 3
5. De gevoerde communicatie met de PAS-brieven was niet fout, maar was het minst kwade van wat had kunnen gebeuren gelet op omvang en ambitie van dit project. De communicatie naar de sector in het kader van de PAS-werking, gebeurt op dit moment aan de hand van een maandelijks overleg, waarbij de vertegenwoordigers van verschillende partners uit het middenveld (landbouw, landeigenaren, industrie en natuur) aanwezig zijn. Tijdens dat overleg wordt gecommuniceerd over de voortgang van het project, de verschillende acties die lopende zijn en het opvolgen van de gesignaleerde knelpunten. Ook voor de samenkomst van bepaalde werkgroepen

wordt het middenveld uitgenodigd, om vanuit een hun expertise en kennis van de terreinsituaties, mee te denken over mogelijke oplossingen.

Met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de instandhoudingsdoelstellingen meet het ANB de tevredenheid van de deelnemers aan de lokale overlegplatformen (ruimte voor vragen, meer algemene tevredenheid van de deelnemers aan de bijeenkomsten). 86% van de respondenten geeft aan dat ze voldoende ruimte kregen om 'hun gedacht te zeggen'.

Ook het departement Landbouw en Visserij draagt bij aan een objectieve informatieverstrekking naar de landbouwers. Zo heeft het departement Landbouw en Visserij actief meegewerkt aan de helpdesk die werd opgericht om de vele vragen vanuit de landbouwsector op te vangen. Er werd meegeholpen aan het opstellen van de FAQ's voor de website van ANB en in alle provincies werden mensen aangesteld om de telefoons en mails te beantwoorden en in overleg te treden met landbouwers en andere diensten.

De voorlichting van het departement Landbouw en Visserij richt zich op groepen van landbouwers. In het voorlichtingsplan voor 2015 is opgenomen dat het departement Landbouw en Visserij er aandacht voor zal hebben om dit actuele thema aan bod te laten komen op de geplande studiedagen en bij andere voorlichtingsactiviteiten. Zo hebben de betrokken ambtenaren van het departement Landbouw en Visserij in het voorjaar 2015 al op verschillende plaatsen presentaties gegeven over het tot stand komen van de instandhoudingsdoelstellingen en de PAS.

6. De vele goede voorbeelden kunnen inderdaad nog beter onder de aandacht komen. Verschillende kanalen staan hiervoor ter beschikking, zowel binnen de landbouwsector als binnen de natuursector. Om kansen te geven aan initiatieven die bijdragen tot de vermindering van de polarisatie tussen de natuur- en de landbouwsector en die de samenwerking tussen beide sectoren bevorderen, wil ik toch vermelden dat de Vlaamse overheid reeds 10 jaar elk jaar een projectoproep "Draagvlakverbreding Landbouw en Milieu" uitstuurt. Verschillende geledingen van de administratie, met name het departement Leefmilieu, Natuur en Energie - Afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen (AMIS), het departement Landbouw en Visserij - Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ADLO), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het ANB, werken hiervoor samen. Er wordt bewust gekozen voor kleinschalige, lokale projecten omdat zo ook het best kan ingespeeld worden op de knelpunten en kansen eigen aan een bepaalde streek.
7. Een globaal overzicht is niet ter beschikking. Wel kan ik melden dat de Vlaamse overheid participeert in de vzw Agrobeheercentrum (ABC) Eco² dat optreedt als de koepelorganisatie van de agrobeheergroepen in Vlaanderen. Dit zijn gebiedsgerichte samenwerkingsverbanden van land- en tuinbouwers rond natuur- en landschapsbeheer. Het ABC Eco² is tevens een kenniscentrum voor agrarisch landschaps- en natuurbeheer, betrokken in tal van projecten. De lokale agrobeheergroepen werken samen met natuurverenigingen, Regionale Landschappen, lokale besturen, de VLM, het ANB. Meer informatie is te vinden op www.agrobeheercentrum.be.

Jaarlijks doet de Vlaamse overheid zoals medegedeeld bij de Regionale Landschappen een projectoproep voor draagvlakverbreding Landbouw en Milieu & Natuur als gezamenlijk initiatief van de beleidsdomeinen Landbouw en Visserij en Leefmilieu, Natuur en Energie. In bijlage geef ik een overzicht van de draagvlakprojecten Landbouw en Milieu & Natuur in de jongste tien jaar.

Daarnaast werden ook in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake de subsidiëring van projecten inzake duurzaam milieu- en natuurbeleid, projecten gesubsidieerd die toenadering tussen landbouw en natuur als (één van de) doelstelling(en) hadden.

Deze projecten werden eveneens in de bijlage opgenomen.

Tot slot wil ik meegeven dat het ANB en Natuurpunt voor het dagelijks beheer van hun terreinen elk samenwerken met meer dan 800 landbouwers. Natuurbeheer past op deze terreinen in de bedrijfsvoering van landbouwers, wat lokaal zeker de verstandhouding tussen beide sectoren zeer ten goede komt.

BIJLAGE

Overzicht projecten draagvlakverbreding Landbouw – Milieu & Natuur en projecten duurzaam milieu- en natuurbeleid met als doelstelling toenadering tussen landbouw en natuur.